

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Sluka, PhD. a členov senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Heleny Haukvitzovej, v spore žalobkyne **Mgr. J. B.**, bývajúcej v P., zastúpenou advokátskou kanceláriou JUDr. Marcel Mašan, s.r.o., so sídlom vo Veľkom Slavkove, Školská 257, IČO: 368 589 35, proti žalovanému **Gymnázium Poprad**, so sídlom v Poprade, Kukučínova 4239/1, IČO: 0161098, zastúpenému JUDr. Stanislavom Lampartom, advokátom so sídlom v Starej Ľubovni, nám. Sv. Mikuláša 29, o **náhradu mzdy s príslušenstvom**, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp.zn. 17Cpr/17/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 29. septembra 2015 sp.zn. 19CoPr/4/2015, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

I. Okresný súd Poprad rozsudkom z 13. marca 2015, č.k. 17Cpr/17/2014-111 o návrhu žalobkyne rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 6449,04 eur s 8,75 %-ným p.a. úrokom z omeškania zo sumy 716,56 € od 1. novembra 2012 do zaplataenia, zo sumy 716,56 € od 1. februára 2012 do zaplataenia, zo sumy 716,56 €, zo sumy 716,56 € od 1. januára 2013 do zaplataenia, zo sumy 716,56 € od 1. februára 2013 do zaplataenia, zo sumy 716,56 € od 1. marca 2013 do zaplataenia, zo sumy 716,56 € od 1. apríla 2013 do zaplataenia, s 8,5 % -ným p.a. úrokom z omeškania zo sumy 716,56 € od 1. mája 2013 do zaplataenia, zo sumy 716,56 € od 1. júna 2013 do zaplataenia, zo sumy 716,56 € od 1. júla 2013 do zaplataenia, všetko v mesačných splátkach vo výške 2200,- €, splatných vždy do 15-eho dňa toho ktorého mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku až do zaplataenia s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žiadny u účastníkov nemá na náhradu trov konania právo.

2. Krajský súd v Prešove rozsudkom z 29. septembra 2015 sp.zn. 19CoPr/4/2015 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd žalobe vyhovel a v časti, ktorým zamietol návrh na zaplatenie osobného príplatku 160 € s 8,5 % úrokom z omeškania ročne od 1. októbra 2012 do zaplatenia potvrdil, v prevyšujúcej žalobe zamietajúcej časti a vo výroku o trovách konania zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a v rozsahu zrušenia mu vrátil vec na ďalšie konanie. Vo veci podaného odvolania žalovaným mal za to, že hmotnoprávne predpoklady pre náhradu mzdy v zmysle § 79 ods. 1 Zákonníka práce boli splnené doručením žaloby žalovanému v konaní Okresného súdu Poprad sp.zn. 12Cpr/13/2012 dňa 6. augusta 2012. Pri odvolaní podanom žalobkyňou mal za to, že jej tvrdenie nie je správne v časti nároku na náhradu mzdy za dovolenku (333,78 € za absenciu 10 kalendárnych dní), o nedôvodnosti ktorej malo byť rozhodnuté v konaní Okresného súdu Poprad 12Cpr/13/2012. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, pokiaľ tento zamietol nárok vo výške 160 € požadovaný za odobratý príplatok za 4 mesiace (máj až august 2012, 4 x 40 eur) odôvodňujúc to ustanovením § 10 ods. 2 zákona č. 553/2003 Z.z., v zmysle ktorého ide o nenárokovateľné plnenie s oprávnením zamestnávateľa ho buď znížiť alebo zvýšiť. Nárok na náhradu mzdy za obdobie 9 mesiacov s príslušenstvom odvolaním nebol dotknutý, žalobkyňa si žalobou uplatnila nárok na náhradu mzdy za obdobie 20 mesiacov, sporným nárokom zostalo zvyšných 11 mesiacov. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie nerozhodol správne pokiaľ ustanovenie § 79 ods. 2 Zákonníka práce považoval za kogentné. Predmetné ustanovenie neobsahuje zákaz odchýlenia sa v zmysle možnosti dohody o širšom rozsahu nároku zamestnanca na náhradu mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru. Zákonník práce má síce aj verejnoprávne prvky, ich účelom v pracovnoprávnom zákonodarstve je prioritne ochrana zamestnancov. Ak pracovný poriadok žalovaného priamo umožňuje náhradu presahujúcu 9 mesiacov upravenú Zákonníkom práce (článok 8 bod 4), je zrejmé, že žalobkyňa len realizovala svoje právo zamestnanca.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu vo výroku, ktorým súd žalobe vyhovel vo výške 6449,04 eur a vo výroku, ktorým zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v žalobe zamietavej časti a vo výroku o trovách konania, podal dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“). Prípustnosť jeho podania odôvodňoval ustanovením § 237 O.s.p. a ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Vady konania v zmysle § 237 O.s.p. bližšie v dovolaní nešpecifikoval. Pokiaľ ide o nesprávne právne posúdenie veci, súdom vyčítal, že neposúdili správne otázku preukázania kvalifikovanej výzvy o tom, že žalobkyňa trvá na tom, aby ju žalovaný ďalej zamestnával (§ 79 ods. 1 Zákonníka práce), opierajúc sa o rozhodnutie

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. januára 2012, sp.zn. 2Cdo/81/2010. Podľa názoru dovolateľa ustanovenie § 79 ods. 2 Zákonníka práce je kogentným ustanovením, ktoré nepripúšťa jeho akúkoľvek zmenu, resp. doplnenie. Nie je prípustné, aby zamestnávateľ vo svojom pracovnom poriadku upravoval právomoc súdu a určoval mu jeho oprávnenia a povinnosti vo vzťahu k právnomu predpisu. Opodstatnenie tých tvrdení vyplýva z Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. PL. ÚS 1/2012 zo dňa 3. júla 2013, ako aj z komentára k novele Zákonníka práce účinnej od 1. januára 2013 a z dôvodovej správy k novelizácii na str. 4, bod 15, ktorý vo svojom obsahu deklaruje kogentnosť predmetnej právnej úpravy. Na záver poukázal aj na Zákonník práce, komentár, 4. Vydanie rok 2015 od autorky prof. Heleny Barancovej. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa nepovažovala dovolanie žalovaného za dôvodné, v celom rozsahu sa stotožnila s rozhodnutím odvolacieho súdu, ktoré považuje za vecne správne.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (žalovaný, ďalej aj dovolateľ) zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiam, proti ktorým nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

6. Dovolanie žalovaného bolo podané 9. novembra 2015, teda pred 1. júlom 2016, za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“). Podľa ustanovenia § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Pokiaľ bolo dovolanie v čase jeho podania prípustným prostriedkom nápravy, umožňujúcim dovolací prieskum, potom tieto účinky (a následky) sa uznávajú i v budúcnosti. Prežarovanie princípov právneho štátu do ústavného poriadku nachádza svoje normatívne vyjadrenie v ustanovení § 470 ods. 2 vete prvej CSP. Fundamentom je právna istota, ktorá v sebe nesie znaky ochrany nadobudnutých práv a s tým spojenej dôvery v právo.

7. Rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré je v danom prípade napadnuté dovolaním, obsahuje viacero výrokov (potvrdzujúci a zrušujúci). Dovoláním žalovaný napadol jednak potvrdzujúci výrok, ktorým súd prvej inštancie žalobe vyhovel vo výške 6449,04 eur a tiež výrok, ktorým bol zrušený rozsudok súdu prvej inštancie v žalobe zamietajúcej časti a o trovách konania.

8. Dovoláním žalovaného je napadnutý aj zrušujúci výrok, ktorý ale – napriek tomu, že je súčasťou výrokovej časti rozsudku – má povahu uznesenia (viď § 223 O.s.p.). Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolanie žalovaného nesmeruje proti uzneseniu, ktoré by malo znaky uznesení uvedených v týchto ustanoveniach. Prípustnosť dovolania žalovaného proti zrušujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu preto nevyplýva ani z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. .

9. Za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy bolo dovolanie spôsobilé vyvolať sledovaný právny účinok pri vadách zmätočnosti (§237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p.), i keď jeho prípustnosť z § 238 a § 239 O.s.p. nevyplývala; v takom prípade ale vady konania v zmysle §241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. prípustnosť dovolania nezakladali, na takto prípadne uplatnené dovolacie dôvody nebolo možné prihliadať (napr. Najvyšší súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 44/2015, 2 Cdo 151/2015, 3 Cdo 90/2011, 4 Cdo 588/2015, 5 Cdo 424/2015, 6 Cdo 26/2016, 7 Cdo 36/2016, 8 Cdo 27/2016). Dovolateľ zastúpený kvalifikovaným zástupcom v dovolaní výslovne súdom vyčíta nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. (najmä o nesprávnej aplikácii ustanovení § 79 ods. 1, § 79 ods. 2 Zákonníka práce). K týmto argumentom dovolací súd odkazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej k dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. by bolo možné prihliadať len v prípade procesne prípustného dovolania, čo však nie je tento prípad (viď napr. R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 102/2012, 7 Cdo 116/2013, a iné). Z uvedeného plynie, že na dovolateľom uplatnené dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. (i keby boli prípadne opodstatnené) dovolací súd nemôže v tomto konaní prihliadať. V danej veci by preto dovolanie bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle §237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. bližšie neuplatnil (ani nekonkretizoval) a vady tejto povahy nevyšli v dovolacom konaní najavo.

10. I keď vadami zmätočnosti sa súd zaoberá ex officio, svoj význam má v tomto i samotné dovolanie, ktorým účastník ozrejmuje vnímanie uplatnených vád a vysvetľuje ako sa dotkli jeho osoby, osobitne ak ide o situácie spájané s individuálnymi oprávneniami a právami. Niektoré z takto označených vád totiž nemusia vyplývať priamo z povahy prejednávanej veci. Ak dovolateľ nevyužije túto zákonnú možnosť, nemôže mať predstavu, že dostane odpoveď na výhrady, ktoré zostali latentné. Judikatúra sa preto zhodla na názore, že pokiaľ v dovolaní nie súd uvedené konkrétne okolnosti svedčiacie o tom, že v konaní došlo k namietanej vade, samotné uvedenie zákonného ustanovenia o takejto vade nemožno považovať za dostatočné naplnenie dôvodov, pre ktoré sa dovolanie podáva, lebo v takom prípade dovolaním napadnuté rozhodnutie nemožno preskúmať z hľadiska jeho opodstatnenosti (porovnaj R 38/2008).

11. Jadrom dovolateľovej argumentácie sa stali námietky, ktoré smerovali k spochybneniu správnosti právneho posúdenia veci v dovolaní napadnutom rozhodnutí odvolacieho súdu.

12. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. alebo § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania. Výrokom, ktorým odvolací súd zrušuje napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, sa nekonštituujú práva a povinnosti strán konania vyplývajúce z právneho vzťahu, z ktorého sa vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Kasačným rozhodnutím odvolacieho súdu sa anuluje to konštituovanie alebo deklarovanie práv a povinností, ktoré svojím rozhodnutím urobil súd prvej inštancie, a v ďalšom konaní je (opäť) na ňom, aby rozhodol.

13. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť z ustanovení § 238 O.s.p. a § 239 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné odmietol.

14. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd v zmysle § 451 ods. 3 veta druhá CSP neodôvodňuje.

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 5. apríla 2017

JUDr. Marián Sluk, PhD., v.r.
JUDr. Soňa Mesiarkinová, v.r.
JUDr. Helena Haukvitzová, v.r.

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová